

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
"ДОПОМІЖНІ РЕЧОВИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ"
ЗА ОСВІТНІМ РІВНЕМ "МАГІСТР" ДЛЯ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 226 "ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ"

Дніпро ДВНЗ УДХТУ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ХІМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
"ДОПОМІЖНІ РЕЧОВИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ"
ЗА ОСВІТНІМ РІВНЕМ "МАГІСТР" ДЛЯ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 226 "ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ"

Затверджено на засіданні
кафедри технології органічних
речовин та фармацевтичних
препаратів
Протокол №15 від 29.06.2022 р.

Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів з дисципліни "Допоміжні речовини в технології ліків" за освітнім рівнем "Магістр" для студентів спеціальності 226 "Фармація, промислова фармація" / О.В. Охтіна, В.В. Кисельов, О.В. Берзеніна – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2023. – 39 с.

Укладачі: О.В. Охтіна, канд. техн. наук, доц.
В.В. Кисельов, канд. хім. наук, доц.
О.В. Берзеніна, канд. біол. Наук, доц.

Відповідальний за випуск О.В. Харченко д-р хім. наук

Навчальне видання

Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів з дисципліни "Допоміжні речовини в технології ліків" за освітнім рівнем "Магістр" для студентів спеціальності 226 "Фармація, промислова фармація"

Укладачі: ОХТІНА Оксана Володимирівна
КИСЕЛЬОВ Вадим Віталійович
БЕРЗЕНІНА Оксана Валеріївна

Авторська редакція
Коректор

Підписано до друку . Формат 60×84 1/16. Папір ксерокс. Друк різнограф.
Умов. друк. арк. 5,73. Обл.-вид. арк. 5,81. Тираж прим. Зам. № . Свідоцтво
ДК № 303 від 27.12.2000.

ДВНЗ УДХТУ, 49005, м. Дніпро, 5, просп. Гагаріна, 8
Видавничо-поліграфічний комплекс ІнКомЦентру

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	5
1	МАТЕРІАЛ ДО ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ.....	6
1.1	Розчинники, що застосовуються у технології рідких лікарських форм.....	6
1.2	Основні групи допоміжних речовин у виробництві таблеток.....	12
2	ПРИКЛАДИ ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ...	15
3	ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	16
4	ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	18
	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	20
	Додаток А. Перелік назв допоміжних речовин, що входять до складу лікарських засобів.....	22

ВСТУП

Допоміжні речовини - будь-які складові лікарського препарату, за винятком діючих речовин, що дозволені для використання в медицині в тих кількостях, що використовуються, не проявляють лікувального ефекту, але забезпечують можливість виробництва, виготовлення і зберігання лікарських засобів або сприяють їх застосуванню.

Якість, ефективність та безпека лікарських засобів (ЛЗ) визначається не тільки фізико-хімічними та фармакологічними характеристиками діючої речовини, а й наявністю допоміжних речовин. У даний час допоміжні речовини розглядаються як необхідні компоненти ЛЗ, які однак, можуть бути потенційними інтоксикантами.

Допоміжні речовини повинні бути також дозволені для медичного використання відповідною нормативною документацією: Державною фармакопеею, фармакопейними статтями, тимчасовими фармакопейними статтями.

Доведено, що допоміжні речовини можуть у значній мірі впливати на фармакологічну активність лікарських речовин, посилювати дію лікарських речовин або знижувати їх активність, змінювати характер дії під впливом різних причин, а саме: комплексоутворення, молекулярних реакцій тощо.

Допоміжні речовини є компонентами практично всіх лікарських препаратів, становлять єдину фізико-хімічну систему з лікарськими речовинами й контактують із організмом разом з останніми. Вони регулюють швидкість настання терапевтичного ефекту діючої речовини, а також забезпечують зручність застосування й споживчі якості ліків (смак, колір, запах, зовнішній вигляд, стабільність при зберіганні, рівень мікробної контамінації та ін.). Вибір допоміжних речовин повинен здійснюватися з урахуванням їх впливу на стабільність і на біофармацевтичні характеристики готових ліків. Важливо враховувати можливу взаємодію лікарських і допоміжних речовин (як на стадії приготування, так і в процесі зберігання), наслідком якого може бути зниження терапевтичної ефективності, а в окремих випадках навіть прояв токсичних властивостей ліків. Різні технологічні процеси при приготуванні ліків можуть вплинути на характер взаємодії; особливо це властиво таким лікарським формам, як мазі, супозиторії, очні лікарські плівки, в яких допоміжні речовини містяться у значних кількостях.

Допоміжні речовини можуть змінювати активну кислотність середовища (рН) на контактуючих поверхнях, що у свою чергу може приводити до зміни дисоціації діючих речовин, а також характеру їх всмоктування. При розробці будь-якої лікарської форми в першу чергу повинні бути вирішені питання підбору допоміжних речовин індивідуально для кожних ліків з урахуванням можливого їх впливу не тільки на фізико-хімічні властивості лікарських форм, але й, головним чином, на їх ефективність.

Нині у світовій практиці використовується понад 6000 допоміжних речовин.

Вибір допоміжних речовин їх концентрації і характеристики, ям можуть вплинути на функціональні властивості лікарського препарату (наприклад, стабільність, біодоступність) або на можливість його виробництва, необхідно обговорити і урахуванням відповідної фунти кожної допоміжної речовини. Мають бути включені всі речовини що використовуються при виробництві лікарського препарату, незалежно від того, присутні вони в готовому препараті чи ні (наприклад речовини що використовуються в цілях обробки). Мас бути встановлена сумісність одних допоміжних речовин з іншими. якщо це мас відношення до справи (наприклад комбінація консервантів в подвійній консервуючій системі) Також слід довести необхідність присутності допоміжних речовин для забезпечення їх передбачуваної функції (наприклад: антиоксидантів, підсилювачів проникності, дезінтегрантів, а також збереженням протягом передбачуваного терміну зберігання лікарського препарату.

Вимоги до допоміжних речовин:

- відсутність токсичної дії;
- відсутність або передбачувана взаємодія з діючою речовиною;
- забезпечення необхідного фармакологічної дії діючої речовини з урахуванням його фармакокінетики;
- технологічність;
- відсутність взаємодії з матеріалами первинної упаковки і технологічним обладнанням;
- позитивний вплив на органолептичні властивості лікарського засобу;
- відповідність за показниками хімічної та мікробіологічної чистоти;
- стабільність.

1. МАТЕРІАЛ ДО ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

1.1. Розчинники, що застосовуються у технології рідких лікарських форм

Розчинники – індивідуальні хімічні сполуки або їх суміші, здатні розчиняти різні речовини, тобто утворювати з ними однорідні (однофазні) тіла змінного складу – розчини, які складаються з двох або більше компонентів.

До розчинників, які необхідні для приготування рідких лікарських форм, висуваються певні вимоги:

- стійкість при зберіганні, хімічна і фармакологічна індиферентність;
- висока розчинювальна здатність;
- відсутність неприємного смаку та запаху;
- доступна вартість;
- не повинні бути середовищем для розвитку мікроорганізмів.

Таблиця 1 – Класифікація розчинників

Розчинники			
Органічні (неводні)		Неорганічні	Комбіновані (змішані)
Леткі	Нелеткі	• вода очищена	• вода–гліцерин
• спирт етиловий	• гліцерин	• скраплений CO ₂	• гліцерин –ДМСО
• етер медичний	• олії жирні	у лабораторній практиці:	• спирт етиловий - вода - гліцерин
• хлороформ	• олії мінеральні	• рідкий аміак	• спирт етиловий–ПЕГ
• спирт бензиловий	• силікони	• сірки діоксид	• бензилбензоат–олія рослинна
• бензилбензоат	• ПЕГ	• водню фторид	• спирт бензиловий–вода
	• етилолеат	• кислоти	• олія рослинна–етилолеат та інші
	• ДМСО		

Неводні розчинники.

Неводні розчини є гомогенні дисперсні системи, структурними одиницями у яких є іони і молекули. Для приготування таких розчинів використовуються неводні розчинники, так як, чимало лікарські речовини не розчиняються у воді. Найчастіше неводні розчини використовуються при зовнішньому застосування (наприклад, для змащування слизових оболонок, шкірних покривів, примочок, інгаляцій, полоскань, промивань, крапель для носа і вуха, утирань). Значно рідше використовують їх внутрішньо.

Умовно неводні розчинники ділять на три групи:леткі розчинники (спирт етиловий, хлороформ та ін.);нелеткі розчинники (жирні олії, рідкий парафін, гліцерин, ДМСО та ін.) та комбіновані розчинники (етанол з гліцерином, гліцерин з ДМСО та ін.).

Неводні розчинники відрізняються за хімічної структурою, наявністю і кількістю функціональних груп, діелектричною проникністю, різною розчинною здатністю стосовно лікарським речовин і як наслідок, різної стабільністю та фармакологічною індиферентністю.

Леткі розчинники.

Етер медичний (Aether medicinalis). Діетиловий етер. Безбарвна, прозора, легкозаймиста із своєрідним запахом, пекуча на смак рідина. Розчиняється в 12 частинах води, зміщується в різних співвідношеннях зі спиртом етиловим, хлороформом, петролейним етером, жирними оліями та ефірними маслами. За здатністю розчиняти аналогічний .

Пари етеру отруйні, вони здатні осідати, дуже рухливі і можуть накопичуватися на далекій відстані від джерела випаровування. Температура займання ефіру – 40°C. Має наркотичну дію.Зберігають ефір в склянках помаранчевого скла, в прохолодному місці.

Хлороформ (Chloroformium). Безбарвна, прозора, рухлива рідина з характерним запахом і солодким смаком. Змішується у всіх співвідношеннях зі спиртом етиловим, етером. Малорозчинний у воді (1:200). Щільність 1,474–1,483. Температура кипіння 59-62°C. Хлороформ використовують здебільшого у лікарських формах для зовнішнього застосування, як правило, у комбінації з іншими розчинниками – спиртом етиловим, ефіром, жирними оліями. Ширше його використовують в технології лініментів.

Хлороформ використовується як розчинник, як екстрагент БАР при одержанні екстракційного фітопрепарату адонізиду з ЛРС у формі змішаного розчинника (95 об. ч. хлороформу і 15 ч. 96% спирту), входить до складу йодо-хлороформно-парафінового лініменту, або пасти Розенталя. Зазвичай в якості розчинників використовуються суміші різних індивідуальних речовин, наприклад бензини, петролейний ефір, суміші спиртів і ефірів.

Етиловий спирт (Spiritus aethylicus). Прозора, безбарвна, рухлива рідина з характерним запахом і пекучим смаком, кипить при температурі 78°C. У фармацевтичному виробництві застосовують етиловий спирт, одержаний шляхом зброджування сировини, що містить крохмаль, переважно картоплі й зерна.

Спирт етиловий можна віднести до неводних розчинників умовно, тому що використовується не абсолютний етанол, а водно-спиртові розчини різної концентрації.

Спирт змішується в будь-яких співвідношеннях із водою, гліцерином, ефіром, хлороформом. Він нейтральний, не окиснюється киснем повітря, має бактериостатичну й бактерицидну дію.

До негативних властивостей спирту слід віднести його неіндиферентність, смертельна доза 96%-вого спирту етилового – приблизно 200–300 мл. Він сприяє осадженню білків, ферментів, легкозаймистий, має високу гігроскопічність, несумісний з окисниками, а з деякими солями утворює кристалічні сполуки.

На виробництво надходить 96,2–96,7%-вий етанол, який розводять водою або слабким спиртом до необхідної концентрації.

Спирт етиловий та його водні розчини застосовують для розчинення багатьох лікарських речовин (органічних кислот, алкалоїдів, ефірних олій, йоду, камфори, резорцину, ментолу, перекису водню, формаліну та інших речовин). Спирт етиловий може застосовуватися як і лікарський засіб, має дезінфікуючі властивості, для компресів тощо.

Нелеткі розчинники.

Олія вазелінова, рідкий парафін (Oleum Vaselini, Paraffinum Liquidum). Безбарвна, прозора, масляниста рідина без смаку і запаху, є сумішшю насичених вуглеводнів $C_{10}H_{22}$ – $C_{15}H_{32}$. Змішується у будь-яких співвідношеннях з етером, хлороформом, бензином, оліями, крім рицинової, не розчиняється у воді й спирті. За розчинювальною активністю його можна прирівняти до

рослинних олій. Зберігають вазелінову олію у скляній тарі, у захищеному від світла місці.

У медичному практиці використовується олія вазелінова спеціального очищення, щодо вмісту можливих домішок (вода, твердий парафін, органічні речовини, сульфід тощо). У олії вазеліновій у різному ступені розчиняються багато лікарських речовин, наприклад йод, фенол, тімол, камфора, йодоформ, бензойна кислота, атропін тощо.

Гліцерин (*Glycerinum*). Безбарвна, прозора, гігроскопічна рідина, солодка на смак, нейтральної реакції. Розчиняється у воді, спирті та в суміші спирту й етеру, але не розчиняється в етері, хлороформі та жирних оліях.

У фармацевтичній практиці використовують не абсолютний гліцерин, як і спирт етиловий, а розведений водою, із вмістом гліцерину 86–90 % і густиною 1,225–1,235, тобто із вмістом води 12–15 %. Це пов'язано з тим, що безводний гліцерин дуже гігроскопічний і має подразливі властивості.

У гліцерині добре розчиняються атропіну сульфат, калію йодид, гексаметилентетрамін, анестезин, борна кислота, ацетилсаліцилова кислота, натрію гідрокарбонат, цинку сульфат тощо. У вигляді гліцеринових розчинів прописують кислоту борну, натрію тетраборат, йод, іхтіол та інші речовини. Гліцерин має значну в'язкість, тому приготування гліцеринових розчинів може проводитися при підігріванні, що цілком залежить від термолабільності вхідних лікарських речовин.

Диметилсульфоксид, димексид, ДМСО (*Dimethylsulfoxidum, Dimexidum, DMSO*). Безбарвна, прозора рідина або безбарвні кристали зі специфічним запахом, дуже гігроскопічні. Диметилсульфоксид необхідно зберігати в щільно закритою упаковці, при кімнатній температурі, старанно захистивши від прямого сонячного світла. Змішується у всіх співвідношеннях із водою, спиртом, ацетоном, гліцерином, хлороформом, ефіром, рициновою олією. Є розчинником лікарських речовин різної хімічної природи. Легко проникає крізь неушкоджені тканини, проводячи із собою розчинені речовини. Крім того, димексид має знеболювальну, протизапальну і жарознижувальну дію, а також антимікробний ефект. Диметилсульфоксид має вису розчинюючу дію, у ньому легко розчиняються різні препарати: пеніцилін, левоміцетин, норсульфазол, бутадіон, ацетилсаліцилова кислота, фуразолідон, фарагін, гідрокортизон, різні фарби, пігменти тощо.

Димексид є добрим пенетрантом, що підвищує всмоктування активних фармацевтичних інгредієнтів у клітини тканин, судин, крізь неушкоджені слизову та шкіру, що дозволяє знижувати дози, легко проникає крізь гематоенцефалічний бар'єр, переносячи розчинені в ньому інші речовини. Димексид підвищує чутливість мікроорганізмів до багатьох антибіотиків (аміноглікозидних, лактамних, рифампіциліну, гризеофульфіну), збільшує абсорбцію гентаміцину сульфату і неоміцину сульфату шкірою, сприяє депонуванню канаміцину сульфату в черевній порожнині. Використовують димексид як у чистому вигляді, так і в розчинах (10–30–50–70%) залежно від патологічного стану та мети застосування, часто у поєднанні з

гепарином (при тромбофлебітах) чи іншими активними фармацевтичними інгредієнтами місцевої дії. Перелічені різнопланові властивості димексиду, а також біологічна нешкідливість обумовили його широке застосування у фармацевтичній практиці (виготовлення розчинів, емульсій, лініментів, мазей тощо). Однак є відомості про те, що димексид може викликати індивідуальну непереносимість, яку легко виявити шляхом нанесення його на шкіру за допомогою змоченого тампона. Поява почервоніння або свербіння свідчать про підвищену чутливість до димексиду

Олії жирні (*Olea pinguis*). Являють собою суміші естерів гліцерину і вищих жирних кислот (переважно тригліцериди пальмітинової, олеїнової і стеаринової кислот). Зовні це — прозорі або ледь забарвлені маслянисті рідини без запаху або зі слабким характерним запахом. У медичній практиці використовують олії, отримані тільки методом холодного пресування.

Як і всі жири, рослинні олії не змішуються з водою, малорозчинні в спирті етиловому, але легко — в ефірі та хлороформі. Для приготування лікарських препаратів найчастіше використовують мигдалеву, персикову, маслинову, соняшникову, кунжутну, арахісову та інші олії. Якість їх регламентована відповідними фармакопейними статтями за певними показниками: в'язкістю, числом омилення, йодним, кислотним, ефірним числами тощо.

Розчинення лікарських речовин у них, як і в гліцерині, доцільно проводити при нагріванні.

Рослинні олії мають невисоку хімічну стабільність. Наявність в їх складі ненасичених жирних кислот є причиною згіршення. При цьому в результаті окиснення й гідролізу жирів утворюються пероксидні сполуки, альдегіди та інші продукти. Олії набувають неприємного смаку і запаху. Світло, кисень повітря, волога та різні мікроорганізми підсилюють ці процеси.

В оліях добре розчиняються різні препарати – ментол, камфора, фенол, ртуті йодид, фенілсаліцилат, алкалоїди, ефірні олії та ін. Застосування як допоміжних речовин (розчинників, формо утворювачів тощо.) жирних олій може привести до зміни стабільності препарату в лікарській формі, і навіть до зміни його фармакокінетичних характеристик. Зазвичай, у присутності жирних олій уповільнюються процеси гідролітичної деструкції лікарських речовин і швидкість абсорбції в організмі.

Поліетиленоксид-400 (*Polyaethylenoxydum-400*). Являє собою безбарвну, прозору, в'язку, гігроскопічну рідину із слабким характерним запахом і солодкуватим смаком. ПЕО-400 добре розчиняється у воді, етанолі, хлороформі, мало розчиняється в ефірі. Досить легко розчиняє лікарські речовини, мало- і важкорозчинні у воді (наприклад, кислоту бензойну і саліцилову, анестезин, камфору та ін.). Водні розчини цього поліетиленоксиду різко збільшують розчинність деяких речовин. Препарат має доведену біологічну нешкідливість і антимікробну стабільність. За рахунок високої осмотичної активності ПЕО-400 знайшов широке застосування під час виготовлення розчинів для обробки гнійних поверхонь. Поліетиленоксиди,

зокрема і ПЕО–400, несумісний з такими лікарськими речовинами, як фенолу, амідопірин, резорцин, тімол та ін.

Есилон–4 і есилон–5 (Aesilonum). Це етиленсилоксанові рідини, які складаються з суміші полімерів лінійної структури. Есилони переважно у всіх співвідношеннях змішуються з ефіром, хлороформом, оліями вазеліноюю і рослинними. З водою, етиловим спиртом і гліцерином не змішуються. Розчинність у них неполярних лікарських речовин, у значній мірі залежить від в'язкості силіконового полімеру.

Пропіленгліколь (Propylenglycolum). Прозора в'язка безбарвна рідина солодкуватого смаку. Добре змішується з етиловим спиртом, водою і змішується із жирними оліями. Використовується на приготування низки ін'єкційних ліків. Пропіленгліколь здатний підвищувати стабільність процесу всмоктування лікарських речовин.

Бензилбензоат (Benzylibenzoas). Безбарвна масляниста рідина з незначним ароматичним запахом і різким смаком, добре змішується із жирними оліями, етиловим спиртом і ефіром, погано розчиняється у воді й гліцерині. У бензилбензоаті добре розчиняються багато препаратів, важко або зовсім нерозчинних у звичайних розчинниках (амідліпоєвої кислоти, тетурам). За дотримання певних умов після змішування розчинів цих препаратів у бензилбензоаті відбувається змішування з іншими розчинниками, частіше із жирними оліями, розчини зберігають свою стабільність. Бензилбензоат нині дозволений як компонента складного розчинника на приготування деяких ін'єкцій. Бензилбензоат зберігають в щільно закупореній тарі, захищеної від дії світла.

Водні розчинники.

Вода фармакологічно індиферентна, доступна і добре розчиняє багато лікарські речовини, але водночас у ній досить швидко гідролізуються деякі лікарські речовини і розмножуються мікроорганізми. Це найбільш дешевий розчинник який використовується в фармації.

Вода очищена (Aquapurificata). Серед неорганічних сполук вона є найпоширенішим розчинником. Вода фармакологічно індиферентна, доступна і добре розчиняє багато лікарських речовин, але водночас у ній дуже легко й швидко гідролізуються деякі речовини та розвиваються мікроорганізми. Воду очищену можна одержати дистиляцією, іонним обміном, електролізом, зворотним осмосом. Вона має бути безбарвною, прозорою, без смаку і запаху, з рН = 5,0...7,0, не повинна містити відновлювальних речовин, нітратів, нітритів, хлоридів, сульфатів, слідів амоніаку та інших домішок.

Демінералізована вода (Aqua demineralisata) одержується шляхом знесолення водогінної води з допомогою спеціальних іонообмінних смол.

Вода для ін'єкцій (Aqua proinjectionibus). Для приготування ін'єкційних лікарських форм водорозчинних препаратів (і навіть очних крапель, розчину для зрошення і промивання поверхонь ран) використовують воду для ін'єкцій, яка, крім вимог, що висуваються до дистильованої води, має відповідати вимозі на відсутність пірогенних речовин (під останніми розуміють досить складні

продукти життєдіяльності мікроорганізмів, які заносяться у дистиллят з дрібними крапельками води; наслідком потрапляння пірогенів з ін'єкцією у організм є підвищення артеріального тиску, головний біль тощо).

Воду для ін'єкцій беруть у спеціальних умовах, що виключатимуть можливість потрапляння до неї мікроорганізмів із довкілля (асептичні умови). Вода для ін'єкцій придатна для приготування відповідних лікарських форм протягом трохи більше 24 год. з її отримання.

Дистильована вода (Aqua destillata). Дистильована вода мусить бути безбарвною, прозорою, не мати запаху і смаку, рН дистильованої води в межах 5,0-6,8. Дистильована вода не має містити хлоридів, сульфатів, нітратів, нітритів, солей кальцію і важких металів. Після випарювання 100 мл дистильованої води залишок, доведений висусуванням при 100-105°C до постійної маси, повинен не перевищувати 0,001%.

1.2 Основні групи допоміжних речовин у виробництві таблеток

Допоміжні речовини у виробництві таблеток призначені надати таблетковій масі необхідних технологічних властивостей, що забезпечують точність дозування, механічну міцність, здатність розпадатися і стабільність таблеток у процесі зберігання. Допоміжні речовини, що використовуються в промисловому виробництві таблеток, поділяються на групи залежно від їх призначення. Основні групи і номенклатура допоміжних речовин наведені в табл. 2.

Таблиця 2 – Допоміжні речовини, застосовувані у виробництві таблеток

Групи	Речовини
<i>Наповнювачі (розріджувачі)</i>	Крохмаль, глюкоза, сахароза, лактоза (молочний цукор) магнію карбонат основний, магнію оксид, натрію хлорид, натрію гідрокарбонат, глина біла (каолін), желатин, целюлоза мікрористалічна (МЦК), метилцелюлоза (МЦ), натрієва сіль карбоксиметилцелюлози (NaКМЦ), кальцію карбонат, кальцію фосфат двозаміщений, гліцин (кислота амінооцтова), декстрин, амілопектин, ультраамілопектин, сорбіт, маніт, пектин тощо
<i>Зв'язувальні</i>	Вода очищена, спирт етиловий, крохмальний клейстер, цукровий сироп, розчини: карбоксиметилцелюлози (КМЦ), оксіетилцелюлози (ОЕЦ), оксипропілметилцелюлози (ОПМЦ); полівініловий спирт (ПВС), полівінілпіролідон (ПВП), кислота альгінова, натрію альгінат, желатин та ін.
<i>Розпушувальні: набухаючі газоутворюючі речовини, що поліпшують змочуваність і водонепроникність</i>	Крохмаль пшеничний, картопляний, кукурудзяний, рисовий, пектин, желатин, МЦ, NaКМЦ, амілопектин, ультраамілопектин, агар-агар, кислота альгінова, калію і натрію альгінат тощо. Суміш натрію гідрокарбонату з кислотою лимонною або винною та ін. Крохмаль пшеничний, картопляний, кукурудзяний, рисовий, цукор, глюкоза, твін-80, аеросил тощо
<i>Антифрик-</i>	Крохмаль, тальк, поліетиленоксид-4000, аеросил та ін.

Групи	Речовини
<i>ційні: ковзні, змащувальні, протиприлипальні</i>	Кислота стеаринова, кальцію і магнію стеарат тощо Крохмаль, тальк, поліетиленоксид-4000, кислота стеаринова, кальцію і магнію стеарат тощо
<i>Плівкоутворювачі</i>	Ацетилфталілцелюлоза (АФЦ), МЦ, ОПМЦ, ПВП, ПВС, етилцелюлоза (ЕЦ) та ін.
<i>Коригенти: смаку запаху кольору: барвники пігменти</i>	Цукор, глюкоза, фруктоза, сахароза, ксиліт, маніт, сорбіт, аспартам, гліцин, дульцин та ін. Ефірні масла, концентрати фруктових соків, цитраль, ментол, ванілін, етилванілін, фруктові есенції тощо Індигокармін, кислотний червоний 2С, тропеолін 00, тартразин, еозин, руберозум, церулезум, флаварозум, хлорофіл, каротин та ін. Титану діоксид, кальцію карбонат, феруму гідроксид, феруму оксид, вугілля активоване, глина біла тощо
<i>Пластифікатори</i>	Гліцерин, твін-80, вазелінове масло, кислота олеїнова, поліетиленоксид-400, пропіленгліколь та ін.
<i>Пролонгатори і речовини для створення гідрофобного шару</i>	Віск білий, олія соняшникова, олія бавовняна, монопальмітин, трилаурін, парафін та ін.
<i>Розчинники</i>	Вода очищена, спирт етиловий, ацетон, хлороформ, амоніак, гідрогехлорид тощо.

Наповнювачі (розріджувачі) додаються для одержання певної маси таблеток. При невеликому дозуванні лікарської речовини (зазвичай 0,01-0,001 г) або при таблетуванні сильнодіючих, отруйних та інших речовин їх можна використовувати з метою регулювання деяких технологічних показників (міцності, здатності розпадатися і т. ін.). Наповнювачі визначають технологічні властивості маси для таблетування і фізико-механічні властивості готових таблеток.

Зв'язувальні речовини. Частинки більшості лікарських речовин мають незначну силу зчеплення між собою, тому при їх таблетуванні потрібно застосовувати високий тиск, що часто є причиною несвоєчасного зносу прес-інструмента таблеткових машин і одержання неякісних таблеток. Для досягнення необхідної сили зчеплення при порівняно невисокому тиску до таблетованих речовин додають зв'язувальні речовини. Заповнюючи міжчастинковий простір, вони збільшують контактну поверхню частинок і їх здатність до когезії. Особливого значення набувають зв'язувальні речовини при пресуванні складних порошків, які в процесі роботи таблеткової машини можуть розшаровуватися, і це призводить до одержання таблеток з неоднаковим вмістом вхідних інгредієнтів. Застосування певного виду зв'язувальних речовин, їх кількість залежить від фізико-хімічних властивостей речовин, що пресуються.

Воду застосовують в усіх випадках, коли просте зволоження забезпечує нормальне гранулювання порошкоподібної маси.

Спирт етиловий використовують для гранулювання гігроскопічних порошків, найчастіше тоді, коли до складу маси для таблетування входять сухі

екстракти з рослинної сировини – ці речовини з водою і водними розчинами утворюють клейку масу, що погано гранулюється. Концентрація застосованого спирту звичайно тим вища, чим більш гігроскопічний порошок.

Розпушувальні речовини. При пресуванні лікарських речовин різко зменшується пористість, і тим самим утруднюється проникнення рідини усередину таблетки. Для поліпшення розпадання або розчинення застосовують розпушувальні речовини, які забезпечують механічну руйнацію таблеток у рідкому середовищі, що необхідно для якнайшвидшого вивільнення діючої речовини. Розпушувачі додають до складу таблеток також у тому випадку, якщо препарат нерозчинний у воді або якщо таблетка здатна цементуватися під час зберігання. У разі використання як розпушувач суміші натрію гідрокарбонату з кислотою лимонною або винною необхідно враховувати їх взаємодію у вологому середовищі, а отже, правильно вибирати порядок їх введення при вологій грануляції у таблеткову масу.

У цілому, всі розпушувальні речовини забезпечують руйнацію таблеток на дрібні частинки при їх контакті з рідиною, внаслідок чого відбувається різке збільшення сумарної поверхні частинок, що сприяє вивільненню та усмоктуванню діючих речовин.

Антифрикційні речовини. Однією з проблем таблеткового виробництва є одержання доброї плинності грануляту в живильних пристроях (лійках, бункерах). Отримані гранули або порошки мають шорстку поверхню; це утруднює їх усмоктування із завантажувальної лійки в матричні гнізда. Крім того, гранули можуть прилипати до стінок матриці і пуансонів внаслідок тертя, що розвивається в контактних зонах частинок із прес-іструментом таблеткової машини. Для зняття або зменшення цих небажаних явищ застосовують антифрикційні речовини: ковзні і змащувальні.

Ковзні речовини, адсорбуючись на поверхні частинок (гранул) усувають або зменшують їхню шорсткість і тим самим підвищують їхню плинність.

Змащувальні речовини полегшують виштовхування таблеток із матриці. Змащувальні речовини не тільки зменшують тертя на контактних ділянках, але значно полегшують деформацію частинок унаслідок адсорбційного зниження їхньої міцності за рахунок проникнення в мікропори. Функція змащувальних засобів полягає і в тому, щоб перебороти сили тертя між гранулами і стінкою матриці, між спресованою таблеткою і стінкою матриці в мить виштовхування нижнім пуансоном із матриці.

Коригувальні речовини додають до складу таблеток з метою поліпшення їхнього смаку, кольору і запаху.

Барвники уводять до складу таблеток насамперед з метою надання їм товарного вигляду, позначення терапевтичної групи лікарських речовин, наприклад, снодійних, отруйних. Крім того, деякі барвники є стабілізаторами світлочутливих лікарських речовин.

2 ПРИКЛАДИ ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ

1. Допоміжні речовини у виробництві твердих лікарських форм.
2. Допоміжні речовини у виробництві мазей.
3. Допоміжні речовини, що використовуються при виготовленні лікарняних препаратів в умовах аптек.
4. Сучасні полімерні сполуки як допоміжні речовини у фармації.
5. Використання ВМС як допоміжних речовин.
6. Розчинники. Вплив розчинників на якість, стабільність та біофармацевтичні характеристики рідких лікарських форм.
7. Сучасні біофармацевтичні аспекти використання допоміжних речовин у фармації.
8. Доцільність використання консервантів у лікарських формах.
9. Стабілізатори. Фактори, що впливають на стабільність лікарських засобів. Механізм стабілізуючої дії.
10. Наукові аспекти використання ПАР як допоміжних речовин у фармації.
11. Мікробна контамінація і стабільність лікарських засобів.
12. Барвники у технології виготовлення ліків.
13. Ароматизатори та коригувальні речовини у технології виготовлення ліків.
14. Допоміжні речовини, їх можлива взаємодія та вплив на терапевтичну ефективність ліків.
15. Неорганічні допоміжні речовини у технології виготовлення ліків.
16. Допоміжні речовини при створенні новітніх ліків (терапевтичні системи з контрольованим вивільненням та адресною доставкою активних речовин).
17. Оптимізація та підвищення ефективності фармакотерапевтичних процедур. Пролонгувальні допоміжні речовини.

3 ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Що таке допоміжні речовини? Їх роль у технології лікарських форм.
2. Які вимоги пред'являються до допоміжних речовин?
3. Чи можливо використовувати допоміжні речовини які не включені до нормативно-технічної документації?
4. Класифікація допоміжних речовин за їх природою та хімічною структурою.
5. Як класифікуються допоміжні речовини в залежності від їх впливу на технологічні властивості та фармакокінетику лікарняних форм? Доцільність такої класифікації?
6. Напівсинтетичні та синтетичні ВМС як допоміжні речовини лікарських препаратів.
7. У чому є небезпека потрапляння мікроорганізмів у лікарняну форму?
8. Яку дію оказують консерванти на мікрофлору?
9. Призначення консервантів у технології лікарських форм.
10. У яких випадках доцільне введення консервантів до лікарняної форми?
11. Класифікація консервантів.
12. Які меркурійорганічні сполуки використовують для консервування лікарських форм, у яких випадках і при яких концентраціях?
13. Які кислоти використовують при консервуванні лікарських форм?
14. Що таке парабени, для чого вони використовуються? Особливості використання парабенів.
15. Які четвертинні амонієві соли використовують для підвищення антимікробної стабільності лікарняних форм?
16. Можливо додавати консерванти до лікарняної форми на розсуд аптек?
17. Чи досягається при додаванні консервантів стерильність лікарняних форм?
18. Яке значення має підвищення розчинності ЛР?
19. Якими засобами можливо підвищити розчинність ЛР?
20. Що таке солюбілізація?
21. Які допоміжні речовини частіше всього використовують як солюбілізатори?
22. В чому особливість будови молекули ПАР? Властивості молекул ПАР.
23. На які групи поділяються ПАР? Приклади.
24. Механізм солюбілізаційної дії ПАР.
25. Що показує гідрофільно-ліпофільний баланс?
26. Яка хімічна природа спенів і твінів?

27. Для яких лікарських форм використовують в якості допоміжних речовин поліетиленоксиди?
28. Які фактори впливають на стабільність лікарняних препаратів?
29. Як можна підвищити стабільність розчинів солей, що утворені різними по сили кислотами і основами?
30. Як підвищити стабільність розчинів речовин, що легко окиснюються?
31. З яких окремих стадій складається процес окиснення?
32. Стабілізацію лікарських форм як комплексна проблема.
33. Механізм стабілізуючої дії комплексонів.
34. Що є седиментаційною стійкістю дисперсних систем і від чого вона залежить?
35. Що таке агрегативна стійкість?
36. Стабілізатори суспензій та емульсій.
37. Основні властивості ВМС як допоміжних речовин у технології ліків.
38. Які похідні целюлози використовують як допоміжні речовини в технології лікарняних форм?
39. У чому особливість розчинення метилцелюлози?
40. Які похідні метилцелюлози використовують в якості допоміжних речовин. В яких концентраціях використовують ці речовини в залежності від цілі їх використання?
41. Для чого може бути використаний полівініловий спирт?
42. Одержання желатози. У чому недолік використання цього емульгатора?
43. Властивостей силіконових рідин.
44. Хімічна природа емульгатора Т-2.
45. Пентол. Шляхи його використання.
46. Одержання колагену. Застосування.
47. Яке значення має пролонгування дії лікарняних препаратів?
48. Механізм пролонгувальної дії у лікарських препаратах?
49. Приклади препаратів довготривалої дії
50. Якими методами можливо подовження дії лікарняних препаратів?
51. Приклади пролонгування дії лікарняних речовин за допомогою комплексоутворення.
52. Які пролонгатори можуть бути використані при виготовленні очних крапель?
53. Як вирішується проблема корегування смаку лікарняних препаратів?
54. Що таке коригенти? З якою ціллю використовуються коригенти у технології лікарських форм?
55. Класифікація коригентів.
56. Які коригенти запаху використовуються у технології лікарських форм?

4 ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Варіант №1

1. Що таке допоміжні речовини? Їх роль у технології лікарських форм.
2. Стабілізатори суспензій та емульсій. Приклади.
3. Які кислоти використовують при консервуванні лікарських форм? Структурні формули. Характеристика.
4. Які меркурійорганічні сполуки використовують для консервування лікарських форм, у яких випадках і при яких концентраціях?
5. В чому особливість будови молекули ПАР? Властивості молекул ПАР.

Варіант№2

1. Які вимоги пред'являються до допоміжних речовин?
2. Які фактори впливають на стабільність лікарняних препаратів?
3. Що таке парабени, для чого вони використовуються? Особливості використання парабенів.
4. Розчинники у технології фармацевтичних препаратів.
5. Які допоміжні речовини частіше всього використовують як солюбілізатори?

Варіант№3

1. Класифікація допоміжних речовин за їх природою та хімічною структурою.
2. Класифікація консервантів. Приклади.
3. Яка хімічна природа спенів і твінів?
4. Які розчинники використовуються у технології фармацевтичних препаратів
5. Які похідні целюлози використовують як допоміжні речовини в технології лікарняних форм?

Варіант№4

1. Як класифікуються допоміжні речовини в залежності від їх впливу на технологічні властивості та фармакокінетику лікарняних форм? Доцільність такої класифікації?
2. Які четвертинні амонієві соли використовують для підвищення антимікробної стабільності лікарняних форм?
3. На які сполуки поділяються ПАР? Приклади.Що показує гідрофільно-ліпофільний баланс?
4. Для яких лікарських форм використовують в якості допоміжних речовин поліетиленоксиди?
5. Призначення консервантів у технології лікарських форм.

Варіант№5

1. Що таке АФІ? Що таке допоміжні речовини? Які вимоги пред'являються до допоміжних речовин?
2. Стабілізація лікарських форм як комплексна проблема.

3. Що таке солюбілізація? Дати відповідні пояснення.
4. Емульгатори. Призначення. Класифікація. Приклади.
5. Яку дію оказують консерванти на мікрофлору? Чи досягається при додаванні консервантів стерильність лікарняних форм?

Варіант №6

1. Єдині нормативні вимоги до допоміжних речовин.
2. У чому є небезпека потрапляння мікроорганізмів у лікарняну флору?
3. Яке значення має підвищення розчинності ЛР? Дати відповідні пояснення.
4. Емульгатори. Піноутворювачі. Загусники. Гелеутворювачі. Призначення.. Приклади.
5. Неорганічні розчинники у технології виробництва лікарських засобів.

Варіант №7

1. Допоміжні речовини у технології фармацевтичних препаратів. Класифікація.
2. Консерванти. Чинники, які впливають на ефективність дії консервантів. Класифікація.
3. Розчинники у технології лікарських засобів. Класифікація. Приклади.
4. Які похідні метилцелюлози використовують в якості допоміжних речовин. В яких концентраціях використовують ці речовини в залежності від цілі їх використання?
5. Стабілізатори суспензій та емульсій.

Варіант №8

1. Допоміжні речовини у технології фармацевтичних препаратів. Класифікація.
2. Консерванти. Вимоги до консервантів при виробництві фармацевтичних препаратів. Класифікація.
3. Нелеткі розчинники у технології лікарських засобів. Приклади.
4. Що таке солюбілізація? Механізм солюбілізаційної дії ПАР.
5. Поліетиленоксиди, твіни, спени. Будова. Призначення.

Варіант №9

1. Допоміжні речовини у технології фармацевтичних препаратів. Класифікація. Приклади.
2. Консерванти. Органічні кислоти як консерванти при виробництві фармацевтичних препаратів.
3. Леткі розчинники у технології лікарських засобів. Приклади.
4. Яке значення має підвищення розчинності ЛР? Приклади.
5. Що таке парабени, для чого вони використовуються? Особливості використання парабенів.

Варіант №10

1. Допоміжні речовини у технології фармацевтичних препаратів. Класифікація. Приклади.

2. Консерванти. ЧАС як консерванти при виробництві фармацевтичних препаратів.
3. Неводні розчинники у технології лікарських засобів. Приклади.
4. Використання процесу солубілізації з погляду ефективності терапії. Приклади.
5. Навести приклади допоміжних речовин природного походження. Характеристика. Призначення.

Варіант №11

1. Розкрити поняття "АФІ" та "допоміжні речовини". Які вимоги пред'являються до вибору допоміжних речовин?
2. Використання ПАР в якості допоміжних речовин при виробництві фармацевтичних препаратів.
3. Солубілізатори. Приклади. Механізм дії.
4. У яких випадках доцільне введення консервантів до лікарняної форми? Класифікація консервантів.
5. Диметилсульфоксид. Призначення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Перцев, І.М. Допоміжні речовини в технології ліків: вплив на технологічні, споживчі, економічні характеристики і терапевтичну ефективність. Навчальний посібник. [Текст] / І.М. Перцев, Д.І. Дмитрієвський, В.Д. Рибальчук [та ін.] // Харків: Золоті сторінки, 2010. – 600с.
2. Гладух, Є.В. Промислова технологія лікарських засобів: базовий підручник для Студ. вищ. навч.закладу (фармац. ф-тів) / Є. В. Гладух, О. А. Рубан, І. В. Сайко [та ін.] - Х. : НФаУ : Оригінал, 2016. - 632 с. : іл. - (Серія "Національний підручник").
3. Чуєшов, В.І. Технологія ліків промислового виробництва: підручник для студ. вищ. навч. закл. : в 2-х ч. / В. І. Чуєшов, Є.В. Гладух, І. В. Сайко та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – Х. : НФаУ : Оригінал, 2013. – Ч. 2. – 638 с. : іл. (Серія "Національний підручник").
4. Дмитрієвський, Д.І. Технологія лікарських препаратів промислового виробництва : Навчальний посібник / Д. І. Дмитрієвський, Л. І. Богуславська, Л. М. Хохлова [та ін.] // Вінниця : Нова Книга, 2008. – 280с.
1. Державна Фармакопея України [Текст] / Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр".-1-е вид.-Х.:РІРЕГ, 2001.-556 с.

2. Державна Фармакопея України [Текст] / Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр".-1-е вид.-Доповнення 1.-Х.:PIPEГ, 2004.-520с.
3. Державна Фармакопея України [Текст] / Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр".-1-е вид.-Доповнення 2.-Х.:PIPEГ, 2004.-520с.
4. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. — Т. 1. — 1128 с. ISBN 978-966-97390-0-1
5. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. — Т. 2. — 724 с. — ISBN 978-966-96478-8-7
6. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. — Т. 3. — 732 с. — ISBN 978-966-96478-9-4
7. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 1. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016. — 360 с. ISBN 978-966-97390-2-5
8. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 2. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. — 336 с. ISBN 978-966-97390-3-2
9. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 3. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. — 416 с. ISBN 978-966-97390-4-9
10. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 4. — Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2020. — 600 с. ISBN 978-966-97390-5-6
11. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 5. — Харків: Державне підприємство «Український науковий

фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2021. — 424 с. ISBN 978-966-97390-6-3

- 12.СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020 "Лікарські засоби. Належна виробнича практика" [Текст] / Міністерство охорони здоров'я України. – Київ, 2020 р. – 336с.
- 13.СТ-Н МОЗУ 42-3.0:2011 "Лікарські засоби. Фармацевтична розробка (ICH Q8)" [Текст] / Міністерство охорони здоров'я України. – Київ, 2011 р. – 42с.
- 14.СТ-Н МОЗУ 42-4.8:2016 "Лікарські засоби. Формалізоване загальне оцінювання ризиків з метою встановлення відповідної належної виробничої практики для допоміжних речовин, використовуваних в лікарських препаратах для людини" [Текст] / Міністерство охорони здоров'я України. – Київ, 2011 р. – 20с.

Додаток А. ПЕРЕЛІК НАЗВ ДОПОМІЖНИХ РЕЧОВИН, ЩО ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
1.	Агар	Агар	Agar	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф.,FDA *
2.	Азот	Азот	Nitrogen	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
3.	Азоту оксид	Азота оксид	Nitric oxide (Nitrous oxide)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф.
4.	Акація (гуміарабік)	Акація (гуммиарабик)	Acacia	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
5.	Акрилатний сополімер	Акрилатный сополимер	Basic butylated methacrylate copolymer	ЄФ, FDA
6.	Аланін	Аланин	Alanine	ЄФ, Ф.США, FDA
7.	Алантаїн	Аллантоин	Allantoin	ЄФ, Ф.США, FDA
8.	Алкіл (C ₁₂ – C ₁₅) бензоат	Алкил (C ₁₂ – C ₁₅) бензоат	Alkyl (C ₁₂₋₁₅) benzoate	Ф.США
9.	Алтеї корінь	Алтея корень	Althaeae radix	ЄФ, FDA
10.	Алтеї листя	Алтея листься	Althaeae folium	ЄФ, FDA
11.	Алюмінію гідроксид	Алюминиягидроксид	Aluminium hydroxide	ЄФ, FDA
12.	Алюмінію гідроксиду гель	Алюминия гидроксида гель	Aluminum hydroxide gel	Ф.США, FDA
13.	Алюмінію гідроксиду гель сухий	Алюминия гидроксида гель сухой	Aluminum hydroxide gel, dried	Ф.США, FDA
14.	Алюмінію моностеарат	Алюминия моностеарат	Aluminum monostearate	Ф.США, FDA
15.	Алюмінію оксид	Алюминия оксид	Aluminum oxide	ЄФ, Яп.Ф., FDA
16.	Алюмінію сульфат	Алюминия сульфат	Aluminum sulfate	ЄФ, Ф.США, FDA
17.	Алюмінію-калію сульфат	Алюминия-калия сульфат	Aluminum potassium sulfate	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
18.	Алюмінію-магнію силікат	Алюминия-магния силикат	Aluminium magnesium silicate(Magnesium aluminium silicate)	ЄФ, Ф.США, FDA
19.	Альбумін людини	Альбумин человека	Albumin human	Ф.США,FDA
20.	Альфа-токоферол	Альфа-токоферол	Alpha tocopherol (Vitamin E)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDAПІГ*
21.	Аміаку розчин концентрований	Аммиакарастворконцентрированный	Ammonia solution, concentrated (Ammonia solution, strong)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
22.	Амілацетат	Амилацетат	Amyl acetate	Ф.США, FDA
23.	Аміленгідрат	Амиленгидрат	Amylene hydrate	Ф.США
24.	Амонійно-метакрилатний сополімер (тип А)	Аммонийно-метакрилатный сополимер (тип А)	Ammonio methacrylate copolymer (type A)(Ammonio methacrylate copolymer)	ЄФ, Ф.США,FDA
25.	Амонію ацетат	Аммония ацетат	Ammonium acetate	Ф.США, FDA
26.	Амонію гідроксид	Аммония гидроксид	Ammonium hydroxide	Ф.США, FDA
27.	Амонію гліциризат	Аммония глицирризат	Ammonium glycyrrhizate	ЄФ, FDA
28.	Амонію гліциризат	Аммония глицирризат	Glycyrrhizate ammonium	ЄФ, FDA
29.	Амонію карбонат	Аммония карбонат	Ammonium carbonate	Ф.США
30.	Амонію сульфат	Аммония сульфат	Ammonium sulfate	Ф.США, FDA
31.	Амонію фосфат	Аммония фосфат	Ammonium phosphate	Ф.США, FDA
32.	Амонію хлорид	Аммония хлорид	Ammonium chloride	ЄФ, FDA, ДФУ
33.	Анетол	Анетол	Anethole	Ф.США, FDA
34.	Антипірин	Антипирин	Antipyrine	Ф.США, FDA
35.	Аргінін	Аргинин	Arginine	ЄФ, США,FDA
36.	Аскорбілпальмітат	Аскорбилпальмитат	Ascorbyl palmitate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф.,FDA
37.	Аспартам	Аспартам	Aspartame	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
38.	Аспартама ацесульфам	Аспартама ацесульфам	Aspartame acesulfame	Ф.США
39.	Атапульгіт активований	Аттапульгит активированный	Attapulgate, activated	Ф.США, FDA
40.	Атапульгіт колоїдний активований	Аттапульгит коллоидный активированный	Attapulgate, colloidal activated	Ф.США, FDA
41.	Ацетилтрибутилцитрат	Ацетилтрибутилцитрат	Acetyltributyl citrate	Ф.США,FDA
42.	Ацетилтриетилцитрат	Ацетилтриэтилцитрат	Acetyltriethyl citrate	Ф.США
43.	Ацетилтриптофан	Ацетилтриптофан	Acetyltryptophan	ЄФ, FDA
44.	Ацетилцистеїн	Ацетилцистеин	Acetylcysteine	ЄФ,Ф.США,FDA
45.	Ацетон	Ацетон	Acetone	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
46.	Ацетофенон	Ацетофенон	Acetophenone	Ф.США,FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
47.	Барію гідроксид-кальцію гідроксид	Бария гидроксид-кальция гидроксид	Barium hydroxide lime	Ф.США
48.	Барію сульфат	Бария сульфат	Barium sulfate	ЄФ, Ф.США, FDA
49.	Бензалконію хлорид	Бензалкония хлорид	Benzalkonium chloride	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
50.	Бензалконію хлориду розчин	Бензалкония хлорида раствор	Benzalkonium chloride solution	ЄФ, Ф.США
51.	Бензальдегід	Бензальдегид	Benzaldehyde	Ф.США, FDA
52.	Бензетонію хлорид	Бензетония хлорид	Benzethonium chloride	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
53.	Бензилбензоат	Бензилбензоат	Benzyl benzoate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
54.	Бензоїн	Бензоин	Benzoin	Ф.США, FDA
55.	Бентоніт	Бентонит	Bentonite	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
56.	Бентоніт очищений	Бентонит очищенный	Bentonite, purified	Ф.США
57.	Бета-каротен	Бета-каротен	Betacarotene	ЄФ, Ф.США
58.	Бета-нафтол	Бета-нафтол	Betanaphthol	Ф.США, FDA
59.	Бутан	Бутан	Butane	Ф.США, FDA
60.	Бутилгідрокситолуол	Бутилгидрокситолуол	Buthylhydroxytoluene (Buthylatedhydroxytoluene)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
61.	Бутилгідроксіанізол	Бутилгидроксианизол	Buthylhydroxyanisole (Buthylated hydroxyanisole)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
62.	Бутилпарабен (бутилпарагідроксибензоат)	Бутилпарабен (бутилпарагидроксибензоат)	Butyl parahydroxybenzoate (Butylparaben)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
63.	Ванілін	Ванилин	Vanillin	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
64.	Віск аніоноактивний емульгований	Воск анионоактивный эмульгированный	Wax, emulsifying	Бр.Ф., FDA
65.	Віск білий	Воск белый	Beeswax, white (Wax, white)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
66.	Віск жовтий	Воск желтый	Beeswax, yellow (Wax, yellow)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
67.	Віск карнаубський	Восккарнаубский	Carnauba wax	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
68.	Віск мікроталічний	Воск микрокристаллический	Wax, microcrystalline	Ф.США
69.	Віск неіонний емульгований	Воск неионный эмульгированный	Emulsifying wax (Cetomacrogol emulsifying wax)	Ф.США, Бр.Ф.
70.	Вісмуту субгалат	Висмута субгалат	Bismuth subgallate	ЄФ, Бр.Ф., FDA
71.	Вісмуту субкарбонат	Висмута субкарбонат	Bismuth subcarbonate	ЄФ, Ф.США, FDA
72.	Вода для ін'єкцій	Вода для инъекций	Water for injections	ЄФ, Ф.США, ДФУ
73.	Вода очищена	Вода очищенная	Water purified	ЄФ, Ф.США, ДФУ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
74.	Водню пероксиду розчин (30%)	Водорода пероксида раствор (30%)	Hydrogen peroxide solution(30 per cent) (Hydrogen peroxide concentrate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
75.	Воску цетилові ефіри	Воскацетиловыє эфиры	Cetyl esters wax	Ф.США, FDA
76.	Вугілля активоване	Уголь активированный	Charcoal, activated	ЄФ, Ф.США, FDA
77.	Вуглецю діоксид	Углерода диоксид	Carbondioxide	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
78.	Галактоза	Галактоза	Galactose	ЄФ, FDA
79.	Гексан	Гексан	n-Hexane	Ф.США, FDA
80.	Гексетидин	Гексетидин	Hexetidine	ЄФ
81.	Гексиленгліколь	Гексиленгликоль	Hexylene glycol	Ф.США, FDA
82.	Геланова камедь	Геллановая камедь	Gellan gum	Ф.США, FDA
83.	Гідрокортизон	Гидрокортизон	Hydrocortisone	ЄФ, Ф.США, FDA
84.	Гідроксипропілцелюлоза	Гидроксипропилцеллюлоза	Hydroxypropylcellulose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
85.	Гідроксипропілцелюлозанизькозаміщена	Гидроксипропилцеллюлоза низкозамещённая	Hydroxypropyl cellulose, low-substituted	Ф.США, FDA
86.	Гідроксіетилметилцелюлоза	Гидроксиэтилметилцеллюлоза	Hydroxyethylmethyl-cellulose	ЄФ, FDA
87.	Гідроксіетилцелюлоза	Гидроксиэтилцеллюлоза	Hydroxyethylcellulose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
88.	Гіпромелоза (гідроксипропілметилцелюлоза)	Гипромелоза (гидроксипропилметилцеллюлоза)	Hypromellose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
89.	Гіпромелози (гідроксипропілметилцелюлози) ацетату сукцинат	Гипромелозы(гидроксипропилметилцеллюлозы) ацетата сукцинат	Hypromellose acetate succinate	Ф.США, FDA
90.	Гіпромелози (гідроксипропілметилцелюлози) фталат	Гипромелозы(гидроксипропилметилцеллюлозы) фталат	Hypromellose phthalate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
91.	Гістидин	Гистидин	Histidine	ЄФ, Ф.США, FDA
92.	Глазур фармацевтична	Глазурь фармацевтическая	Glaze, pharmaceutical	Ф.США
93.	Гліцерин	Глицерин	Glycerol (Glycerin)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
94.	Гліцерол дибегенат	Глицерол дибегенат	Glycerol dibehenate (Glyceryl behenate)	ЄФ, Ф.США, FDAIG*
95.	Гліцеролдистеарат	Глицеролдистеарат	Glycerol distearate (Glyceryl distearate)	ЄФ, Ф.США, FDA
96.	Гліцерол монолінолеат	Глицерол монолинолеат	Glycerol monolinoleate (Glyceryl monolinoleate)	ЄФ, Ф.США

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
97.	Гліцерол моноолеат	Глицерол моноолеат	Glycerol mono-oleate (Glyceryl monooleate)	ЄФ, Ф.США, FDA
98.	Гліцерол моностеарат	Глицерол моностеарат	Glycerol monostearate 40-55 (Glyceryl monostearate)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
99.	Гліцерол триацетат	Глицерол триацетат	Glycerol triacetate (Triacetin)	ЄФ, Ф.США, FDA IIG*
100.	Гліцин	Глицин	Glycine	ЄФ, Ф.США, FDA
101.	Глюкоза безводна	Глюкоза безводная	Glucose, anhydrous (Dextrose)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
102.	Гуанідину гідрохлорид	Гуанидина гідрохлорид	Guanidine hydrochloride	Ф.США, FDA
103.	Гуарова камедь	Гуаровая камедь	Guargalactomannan (Guar gum)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
104.	Декстран	Декстран	Dextran	ЄФ, Ф.США, FDA
105.	Декстрати	Декстраты	Dextrates	Ф.США, FDA
106.	Декстрин	Декстрин	Dextrin	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
107.	Декстозовмісні допоміжні речовини	Декстросодержащие вспомогательные вещества	Dextrose excipient	Ф.США
108.	Денатонію бензоат	Денатония бензоат	Denatonium Benzoate	Ф.США, FDA
109.	Дибутилсебацінат	Дибутилсебацінат	Dibutyl sebacate	Ф.США, FDA
110.	Дибутилфталат	Дибутилфталат	Dibutyl phthalate	ЄФ, Ф.США, FDA
111.	Диізопропіламін	Диизопропиламин	Diisopropylamine	Ф.США, FDA
112.	Диметикон	Диметикон	Dimethicone	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
113.	Диметилацетамід	Диметилацетамид	Dimethylacetamide (N,n-dimethylacetamide)	ЄФ, Ф.США, FDA
114.	Диметилсульфоксид	Диметилсульфоксид	Dimethyl sulfoxide	ЄФ, Ф.США, FDA
115.	Диметилфталат	Диметилфталат	Dimethyl phthalate	Ф.США, FDA
116.	Динатрію едетат (Трилон Б)	Динатрия эдетат (Трилон Б)	Disodium edetate	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
117.	Дихлордифторметан	Дихлордифторметан	Dichlorodifluoromethane	Ф.США, FDA
118.	Дихлорметан	Дихлорметан	Methylene chloride (Dichloromethane)	ЄФ, Ф.США, FDA
119.	Дихлортетрафторетан	Дихлортетрафторэтан	Dichlorotetrafluoroethane	Ф.США, FDA
120.	Дихлорфторметан	Дихлорфторметан	Dichlorofluoromethane	Ф.США, FDA
121.	Діатоміт	Диатомит	Diatomaceous earth	Ф.США, FDA
122.	Діацетильовані моногліцериди	Диацетилированные моноглицериды	Diacetylated monoglycerides	Ф.США, FDA
123.	Діетаноламін	Диэтаноламин	Diethanolamine	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
124.	Діетиленгліколю моноетиловий ефір	Диэтиленгликоля моноэтиловый эфир	Diethylene glycol monoethyl ether	ЄФ, Ф.США, FDA
125.	Діетиленгліколю стеарати	Диэтиленгликоля стеараты	Diethylene glycol stearates	Ф.США
126.	Діетилфталат	Диэтилфталат	Diethyl phthalate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
127.	Евгенол	Эвгенол	Eugenol	ЄФ, Ф.США, FDA
128.	Евкалиптол	Эвкалиптол	Eucalyptol	Ф.США, FDA
129.	Еліксір ароматичний	Эликсир ароматический	Aromatic elixir	Ф.США
130.	Еліксір бензальдегідний складний	Эликсир бензальдегидный сложный	Benzaldehyde elixir, compound	Ф.США
131.	Емульсія симетикону	Эмульсия симетикона	Simethicone emulsion	ЄФ, Ф.США, FDA
132.	Еритритол	Эритритол	Erythritol	ЄФ, Ф.США
133.	Етанол 96%	Этанол 96%	Ethanol (96 per cent) (Alcohol)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
134.	Етанол безводний	Этанол безводный	Ethanol, anhydrous (Alcohol absolute)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., ДФУ
135.	Етаноламін	Этаноламин	Monoethanolamine (Ethanolamine)	Ф.США, Бр.Ф., FDA
136.	Етилацетат	Этилацетат	Ethyl acetate	ЄФ, Ф.США, FDA
137.	Етилванілін	Этилванилин	Ethyl vanillin	Ф.США, FDA
138.	Етиленгліколю моноетиловий ефір	Этиленгликоля моноэтиловый эфир	Ethylene glycol monoethyl ether	Ф.США, FDA
139.	Етиленгліколю стеарат	Этиленгликоля стеарат	Ethylene glycol monopalmitostearate (Ethylene glycol stearates)	ЄФ, Ф.США
140.	Етилендіамін	Этилендиамин	Ethylenediamine	ЄФ, Ф.США, FDA
141.	Етилолеат	Этилолеат	Ethyl oleate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA, ДФУ
142.	Етилпарабен (етилпарагідроксибензоат)	Этилпарабен (этилпарагидроксибензоат)	Ethyl parahydroxybenzoate (Ethylparaben)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
143.	Етилцелюлоза	Этилцеллюлоза	Ethylcellulose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
144.	Етилцелюлози водна дисперсія	Этилцеллюлозы водная дисперсия	Ethylcellulose aqueous dispersion	Ф.США
145.	Желатин	Желатин	Gelatin	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
146.	Заліза оксид	Железа оксид	Ferric oxide	Ф.США, FDA
147.	Заліза фумарат	Железа фумарат	Ferrous fumarate	ЄФ, Ф.США, FDA
148.	Заліза хлорид	Железа хлорид	Ferric chloride	ЄФ, Ф.США, FDA
149.	Зеїн	Зеин	Zein	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
150.	Ізобутан	Изобутан	Isobutane	Ф.США, FDA
151.	Ізолейцин	Изолейцин	Isoleucine	ЄФ, Ф.США, FDA
152.	Ізомальт	Изомальт	Isomalt	ЄФ, Ф.США, FDA
153.	Ізопропілміристат	Изопропилмиристат	Isopropyl myristate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
154.	Ізопропілпальмітат	Изопропилпальмитат	Isopropyl palmitate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
155.	Імідосечовина	Имидомочевина	Imidurea	Ф.США, FDA
156.	Інвертний цукор	Инвертный сахар	Invert sugarinjection	Ф.США, FDA
157.	Інсулін яловичий	Инсулин говяжий	Insulin bovin	ЄФ, FDA
158.	Інулін	Инулин	Inulin	Ф.США, Бр.Ф.
159.	Іхтіол	Ихтиол	Ichthammol	ЄФ, Ф.США, FDA
160.	Йод кристалічний	Йод кристаллический	Iodine	ЄФ, Ф.США, FDA
161.	Калію ацесульфам	Калия ацесульфам	Acesulfamepotassium	ЄФ, FDA
162.	Калію ацетат	Калия ацетат	Potassium acetate	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
163.	Калію бензоат	Калия бензоат	Potassium benzoate	Ф.США
164.	Калію гідрокарбонат	Калия гидрокарбонат	Potassium hydrogen carbonate(Potassium bicarbonate)	ЄФ, Ф.США, FDA
165.	Калію гідроксид	Калия гидроксид	Potassium hydroxide	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
166.	Калію гідросульфат	Калия гидросульфат	Potassium bisulfate	Ф.США, FDA
167.	Калію йодид	Калия йодид	Potassium iodide	ЄФ, ДФУ
168.	Калію карбонат	Калия карбонат	Potassium carbonate	ЄФ, Ф.США
169.	Калію метабісульфіт	Калияметабисульфит	Potassium metabisulfite	ЄФ, Ф.США, FDA
170.	Калію метафосфат	Калия метафосфат	Potassium metaphosphate	Ф.США, FDA
171.	Калію полакрилін	Калия полакрилин	Polacrilin potassium	Ф.США, FDA
172.	Калію сорбат	Калия сорбат	Potassium sorbate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
173.	Калію сульфат	Калия сульфат	Potassium sulphate	ЄФ, Ф.США
174.	Калію хлорид	Калия хлорид	Potassium chloride	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
175.	Калію цитрат	Калия цитрат	Potassium citrate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA, ДФУ
176.	Кальцію аскорбат	Кальция аскорбат	Calcium ascorbate	ЄФ, Ф.США, FDA
177.	Кальцію ацетат	Кальция ацетат	Calcium acetate	Ф.США, FDA
178.	Кальцію гідроксид	Кальция гидроксид	Calcium hydroxide	ЄФ, Ф.США, FDA
179.	Кальцію глюцептат	Кальция глюцептат	Calcium gluceptate	Ф.США, FDA
180.	Кальцію карбонат	Кальция карбонат	Calcium carbonate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
181.	Кальцію кармелоза (кальцію карбокси-метилцелюлоза)	Кальция кармелоза (кальция карбокси-метилцеллюлоза)	Carmellose calcium (Carboxymethylcellulos e calcium)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
182.	Кальцію лактат, тригідрат	Кальциялактат, тригидрат	Calcium lactate trihydrate	ЄФ, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
183.	Кальцію полікарбофіл	Кальция поликарбофил	Polycarbophil calcium	Ф.США, FDA
184.	Кальцію силікат	Кальция силикат	Calcium silicate	Ф.США, FDA
185.	Кальцію стеарат	Кальция стеарат	Calcium stearate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
186.	Кальцію сульфат	Кальция сульфат	Calcium sulfate dihydrate (Calcium sulfate)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
187.	Кальцію фосфат	Кальция фосфат	Calcium phosphate (Tribasic calcium phosphate)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
188.	Кальцію хлорид, гексагідрат	Кальция хлорид, гексагидрат	Calcium chloride hexahydrate	ЄФ, FDA, ДФУ
189.	Кальцію цитрат	Кальция цитрат	Calcium citrate	Ф.США, FDA
190.	Кальцію-натрію едетат	Кальция-натрия эдетат	Sodium calcium edetate (Edetate calcium disodium)	ЄФ, Ф.США, FDA
191.	Канадський бальзам	Канадский бальзам	Balsam, canada	Ф.США, FDA
192.	Каолін	Каолин	Kaolin, heavy (Kaolin)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
193.	Карагінан	Каррагинан	Carrageenan	Ф.США, FDA
194.	Карамель	Карамель	Caramel	Ф.США, FDA
195.	Карбомери	Карбомеры	Carbomers	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
196.	Кармін	Кармин	Carmine	Ф.США, FDA
197.	Кислота адипінова	Кислота адипиновая	Adipic acid	ЄФ, Ф.США, FDA
198.	Кислота азотна	Кислота азотная	Nitric acid	ЄФ, Ф.США, FDA
199.	Кислота альгінова	Кислота альгиновая	Alginic acid	ЄФ, Ф.США, FDA
200.	Кислота аскорбінова	Кислота аскорбиновая	Ascorbic acid	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
201.	Кислота аспарагінова	Кислота аспарагиновая	Aspartic acid	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
202.	Кислота бензойна	Кислота бензойная	Benzoic acid	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
203.	Кислота борна	Кислота борная	Boric acid	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
204.	Кислота винна	Кислота винная	Tartaric acid	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
205.	Кислота глутамінова	Кислота глутаминовая	Glutamic acid	ЄФ, FDA, ДФУ
206.	Кислота діатризоєва	Кислота диатризоевая	Diatrizoic acid	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
207.	Кислота етилендіамін-тетраоцтова	Кислота этиленди-аминтетрауксусная	Edetic acid	ЄФ, Ф.США, FDA
208.	Кислота каприлова	Кислота каприловая	Caprylic acid	ЄФ
209.	Кислоталимоннабезводна	Кислота лимонная безводная	Citric acid, anhydrous	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
210.	Кислота лінолева	Кислота линолевая	Linoleic acid	Ф.США
211.	Кислота малеїнова	Кислота малеиновая	Maleic acid	ЄФ, FDA, ДФУ
212.	Кислота молочна	Кислота молочная	Lactic acid	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
213.	Кислота олеїнова	Кислота олеиновая	Oleic acid	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
214.	Кислота оцтова	Кислота уксусная	Acetic acid	Ф.США, FDA
215.	Кислота пальмітинова	Кислота пальмитиновая	Palmitic acid	ЄФ, Ф.США, FDA
216.	Кислота пропіонова	Кислота пропионовая	Propionic acid	Ф.США
217.	Кислота саліцилова	Кислота салициловая	Salicylic acid	ЄФ, Ф.США
218.	Кислота сірчана	Кислота серная	Sulfuric acid	ЄФ, Ф.США, FDA
219.	Кислота сірчиста	Кислота сернистая	Sulfurous acid	Ф.США, FDA
220.	Кислота сорбінова	Кислота сорбиновая	Sorbic acid	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
221.	Кислота стеаринова	Кислота стеариновая	Stearic acid	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф.
222.	Кислота трифтороцтова	Кислота трифторуксусная	Trifluoroacetic acid	Ф.США, FDA
223.	Кислота фосфорна концентрована	Кислота фосфорная концентрированная	Phosphoric acidconcentrated (Phosphoric acid)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
224.	Кислотафумарова	Кислотафумаровая	Fumaric acid	Ф.США, FDA
225.	Кислота хлористоводнева концентрована	Кислота хлористоводородная концентрированная	Hydrochloric acid concentrated (Hydrochloric acid)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
226.	Кислота яблучна	Кислота яблочная	Malic acid	ЄФ, Ф.США, FDA
227.	Кислота янтарна	Кислота янтарная	Succinic acid	Ф.США, FDA
228.	Концентрат трояндової води	Концентрат розовой воды	Rose water stronger	Ф.США
229.	Коповідон	Коповидон	Copovidone	ЄФ, Ф.США, FDA
230.	Кофеїн	Кофеин	Caffeine	ЄФ, Ф.США, FDA
231.	Креатинін	Креатинин	Creatinine	Ф.США, FDA
232.	Крезол	Крезол	Cresol	Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
233.	Кремнезем очищений	Кремнезём очищенный	Siliceous earth purified	Ф.США
234.	Кремнію діоксид	Кремния диоксид	Silicon dioxide	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
235.	Кросповідон	Кросповидон	Crospovidone	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
236.	Крохмаль з тапіоки	Крахмал из тапиоки	Starch, tapioca	Ф.США, FDA
237.	Крохмаль картопляний	Крахмал картофельный	Starch, potato	ЄФ, Ф.США, FDA
238.	Крохмалькукурудзяний	Крахмал кукурузный	Starch, maize (Corn starch)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
239.	Крохмаль прежелатинізований	Крахмал прежелатинизированный	Starch, pregelatinised	ЄФ, Ф.США, FDA
240.	Крохмаль пшеничний	Крахмал пшеничный	Starch, wheat	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
241.	Крохмаль рисовий	Крахмал рисовый	Starch, rice	ЄФ, Яп.Ф., FDA
242.	Ксантановакамедь	Ксантановаякамедь	Xanthan gum	ЄФ, Ф.США, FDA
243.	Ксиліт	Ксилит	Xylitol	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
244.	Лактит	Лактит	Lactitol monohydrate (Lactitol)	ЄФ, Ф.США
245.	Лактоза безводна	Лактоза безводная	Lactose anhydrous	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
246.	Ланолін	Ланолин	Wool fat (Lanolin)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф.
247.	Ланоліновий спирт	Ланолиновый спирт	Wool alcohols (Lanolin alcohols)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф.
248.	Лейцин	Лейцин	Leucine	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
249.	Лецитин	Лецитин	Lecithin	Ф.США, FDA
250.	Лізину ацетат	Лизина ацетат	Lysine acetate	ЄФ, Ф.США, FDA
251.	Літію гідроксид	Лития гидроксид	Lithium hydroxide	Ф.США, FDA
252.	Магнію аспартат	Магния аспартат	Magnesium aspartate	ЄФ, FDA
253.	Магнію ацетат	Магния ацетат	Magnesium acetate	ЄФ, Ф.США, FDA
254.	Магніюгідроксид	Магниягидроксид	Magnesium hydroxide	ЄФ, Ф.США, FDA
255.	Магніюкарбонат легкий	Магния карбонат лёгкий	Magnesium carbonate, light (Magnesium carbonate)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
256.	Магнію нітрат	Магния нитрат	Magnesium nitrate	Ф.США, FDA
257.	Магнію оксид легкий	Магния оксид лёгкий	Magnesium oxide, light (Magnesium oxide)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
258.	Магнію силікат	Магниясиликат	Magnesium silicate	Ф.США, FDA
259.	Магнію стеарат	Магниястеарат	Magnesium stearate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
260.	Магнію сульфат	Магниясульфат	Magnesium sulfat	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
261.	Магнію трисилікат	Магния трисиликат	Magnesium trisilicate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
262.	Магнію фосфат	Магния фосфат	Magnesium phosphate	Ф.США, FDA
263.	Магніюхлорид,дигідрат	Магнияхлорид,дигидрат	Magnesium chloride 4,5-hydrate	ЄФ, FDA
264.	Магнію-алюмінію силікат	Магния-алюминия силікат	Magnesium aluminum silicate	ЄФ, Ф.США,FDA
265.	Мальтит	Мальтит	Maltitol	ЄФ, Бр.Ф., FDA
266.	Мальтодекстрин	Мальтодекстрин	Maltodextrin	ЄФ, Ф.США, FDA
267.	Мальтоза	Мальтоза	Maltose	Ф.США, FDA
268.	Мальтол	Мальтол	Maltol	Ф.США, FDA
269.	Маніт	Маннит	Mannitol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
270.	Марганцю сульфат, моногідрат	Марганца сульфат, моногидрат	Manganese sulphate monohydrate (Manganese sulfate)	ЄФ, Ф.США
271.	Марганцю хлорид	Марганца хлорид	Manganese chloride	Ф.США
272.	Масло какао	Масло какао	Cocoa butter	Ф.США, FDA
273.	Меброфенін	Меброфенин	Mebrofenin	Ф.США, FDA
274.	Ментол (левоментол)	Ментол (левоментол)	Levomenthol (Menthol)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
275.	Метилгідроксіетил-целюлоза	Метилгидроксиэтил-целлюлоза	Methylhydroxyethyl-cellulose	ЄФ
276.	Метиленовий синій	Метиленовый синий	Methylene blue	ЄФ, Ф.США, FDA
277.	Метилізобутилкетон	Метилизобутилкетон	Methyl isobutyl ketone	Ф.США
278.	Метиллаурат	Метиллаурат	Methyl laurate	Ф.США, FDA
279.	Метилпарабен (метилпарагідроксибензоат)	Метилпарабен (метилпарагидрооксибензоат)	Methyl parahydroxybenzoate (Methylparaben)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
280.	Метилпіролідінон	Метилпирролидинон	N-Methylpyrrolidinone	ЄФ, Ф.США, FDA
281.	Метилсаліцилат	Метилсалицилат	Methyl salicylate	ЄФ, Ф.США, FDA
282.	Метилстеарат	Метилстеарат	Methyl stearate	Ф.США, FDA
283.	Метилцелюлоза	Метилцеллюлоза	Methylcellulose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
284.	Метіонін	Метионин	Methionine	ЄФ, Ф.США, FDA
285.	Міді сульфат, пентагідрат	Меди сульфат, пентагидрат	Copper sulphate pentahydrate (Cupric sulphate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
286.	Моно- та ди-гліцериди	Моно- и ди-глицериды	Mono- and Di-glycerides	Ф.США
287.	Монотіогліцерин	Монотиоглицерин	Monothioglycerol	Ф.США
288.	М'ята перцева	Мята перечная	Peppermint	Ф.США, FDA
289.	М'ятний спирт	Мятный спирт	Peppermint spirit	Ф.США
290.	Натрію альгінат	Натрия альгинат	Sodium alginate	ЄФ, Ф.США, FDA
291.	Натрію аскорбат	Натрия аскорбат	Sodium ascorbate	ЄФ, Ф.США, FDA
292.	Натрію ацетат, тригідрат	Натрия ацетат, тригидрат	Sodium acetate trihydrate(Sodium acetate)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
293.	Натрію бензоат	Натрия бензоат	Sodium benzoate	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
294.	Натрію гіалуронат	Натриягиалуронат	Sodium hyaluronate	ЄФ
295.	Натрію гідрокарбонат	Натриягидрокарбонат	Sodium hydrogen carbonate (Sodium bicarbonate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
296.	Натрію гідроксид	Натрия гидроксид	Sodium hydroxide	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
297.	Натрію гідротартрат	Натрия гидротартрат	Sodium bitartrate	Ф.США, FDA
298.	Натрію гідрофосфат безводний	Натрия гидрофосфат безводный	Disodiumphosphate, anhydrous (Sodiumphosphatedibasic)	ЄФ, Ф.США, FDA IIG*
299.	Натрію гідрофосфат, дигідрат	Натрия гидрофосфат, дигидрат	Disodium phosphate dihydrate (Sodiumphosphatedibasic)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
300.	Натрію гіпохлорит	Натрия гипохлорит	Sodium hypochlorite	Ф.США, FDA
301.	Натрію глутамат	Натрия глутамат	Monosodium glutamate	Ф.США
302.	Натрію глюконат	Натрия глюконат	Sodium gluconate	Ф.США, FDA
303.	Натрію дегідроацетат	Натрия дегидроацетат	Sodium dehydroacetate	Ф.США
304.	Натріюдигідрофосфат, дигідрат	Натриядигидрофосфат, дигидрат	Sodium dihydrogen phosphate dihydrate (Sodium phosphate, monobasic)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
305.	Натрію докузат	Натрия докузат	Docusate sodium	ЄФ, Ф.США, FDA
306.	Натрію каприлат	Натрия каприлат	Sodium caprylate	ЄФ, Ф.США
307.	Натрію карбонат безводний	Натрия карбонат безводный	Sodium carbonate, anhydrous (Sodium carbonate)	ЄФ, Ф.США, ДФУ
308.	Натрію карбонат, декагідрат	Натрия карбонат, декагидрат	Sodium carbonate decahydrate	ЄФ, FDA, ДФУ
309.	Натрію карбонат, моногідрат	Натрия карбонат, моногидрат	Sodium carbonate monohydrate (Sodium carbonate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
310.	Натрію кармелоза (натрію карбоксиметилцелюлоза)	Натрия кармелоза (натрия карбоксиметилцеллюлоза)	Carmellose sodium (Carboxymethylcellulose sodium)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
311.	Натрію кроскармелоза	Натрия кроскармелоза	Croscarmellosesodium	ЄФ, Ф.США, FDA IIG*
312.	Натрію лактату розчин	Натрия лактата раствор	Sodium lactate solution	ЄФ, Ф.США, FDA
313.	Натрію лаурилсульфат	Натрия лаурилсульфат	Sodium laurylsulfate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
314.	Натрію метабісульфіт	Натрияметабисульфит	Sodium metabisulphite (Sodium metabisulfite)	ЄФ, Яп.Ф., FDA, ДФУ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
315.	Натрію метилпарабен (натрію метилпарагидроксibenзоат)	Натрия метилпарабен (натрия метилпарагидроксibenзоат)	Sodiummethylparahydr oxybenzoate (Methylparabensodium)	ЄФ, Ф.США, FDA
316.	Натрію нітрат	Натрия нитрат	Sodium nitrate	Ф.США, FDA
317.	Натрію нітрит	Натрия нитрит	Sodium nitrite	ЄФ, Ф.США
318.	Натрію пірофосфат	Натрия пирофосфат	Sodium pyrophosphate	Ф.США, FDA
319.	Натрію пропілпарабен (натрію пропілпарагидроксibenзоат)	Натрия пропилпарабен (натрия пропилпарагидроксibenзоат)	Sodium propyl parahydroxybenzoate (Propylparaben sodium)	ЄФ, Ф.США, FDA
320.	Натрію пропіонат	Натрия пропионат	Sodium propionate	ЄФ, Ф.США, FDA
321.	Натрію стеарат	Натрия стеарат	Sodium stearate	ЄФ, Ф.США, FDA
322.	Натрію стеарилфумарат	Натрия стеарилфумарат	Sodium stearyl fumarate	ЄФ, Ф.США, FDA
323.	Натрію сульфат безводний	Натрия сульфат безводный	Sodium sulphate, anhydrous (Sodium sulfate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
324.	Натрію сульфацетамід	Натрия сульфацетамид	Sulfacetamide sodium	ЄФ, Ф.США, FDA
325.	Натрію сульфит безводний	Натрия сульфит безводный	Sodium sulphite, anhydrous (Sodium sulfite, anhydrous)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
326.	Натрію сульфит, гептагидрат	Натрия сульфит, гептагидрат	Sodium sulphite heptahydrate	ЄФ, FDA, ДФУ
327.	Натрію тартрат	Натрия тартрат	Sodium tartrate	Ф.США, FDA
328.	Натрію тетраборат	Натрия тетраборат	Borax (Sodium borate)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA ДФУ
329.	Натрію тиогліколят	Натрия тиогліколят	Sodium thioglycolate	Ф.США, FDA
330.	Натрію тиосульфат	Натрия тиосульфат	Sodium thiosulphate (Sodium thiosulfate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
331.	Натрію формальдегід сульфоксилат	Натрия формальдегид сульфоксилат	Sodium formaldehyde sulfoxylate	Ф.США, FDA
332.	Натрію фосфат	Натрия фосфат	Sodium phosphate tribasic	Ф.США, FDA
333.	Натрію хлорид	Натрия хлорид	Sodium chloride	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
334.	Натріюцетостеарилсульфат	Натрия цетостеарилсульфат	Sodium cetostearyl sulphate	ЄФ, FDA, ДФУ
335.	Натрію цикламат	Натрия цикламат	Sodium cyclamate	ЄФ, Бр.Ф., FDA
336.	Натрію цитрат	Натрия цитрат	Sodium citrate	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
337.	Неогесперидину дигідрохалькон	Неогесперидину дигидрохалькон	Neohesperidin dihydrochalcone	ЄФ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
338.	Нікотинамід	Никотинамид	Nicotinamide (Niacinamide)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
339.	Ноноксинол 9	Ноноксинол 9	Nonoxinol 9	ЄФ, Ф.США, FDA
340.	Оксихіноліну сульфат	Оксихинолина сульфат	Oxyquinoline sulfate	Ф.США, FDA
341.	Октилдодеканол	Октилдодеканол	Octyldodecanol	ЄФ, Ф.США, FDA
342.	Октоксинол 10	Октоксинол 10	Octoxinol 10	ЄФ
343.	Октоксинол 9	Октоксинол 9	Octoxynol9	Ф.США, FDA
344.	Олії рослинні жирні	Масла растительные жирные	Vegetable fatty oils	ЄФ
345.	Олія анісова	Масло анисовое	Anise oil	ЄФ, Ф.США, FDA
346.	Олія апельсинова	Масло апельсиновое	Orange oil	Ф.США, FDA
347.	Олія арахісова	Масло арахисовое	Arachis oil (Peanut oil)	ЄФ, Ф.США, FDA
348.	Олія бавовняна	Масло хлопковое	Cottonseed oil	Ф.США, FDA
349.	Олія гвоздикова	Масло гвоздичное	Clove oil	ЄФ, Ф.США, FDA
350.	Олія евкаліптова	Масло эвкалиптовое	Eucalyptus oil	ЄФ, FDA
351.	Олія ефірна перцю стручкового	Масло эфирное перца стручкового	Capsicum oleoresin	Ф.США, FDA
352.	Олія кардамону	Масло кардамона	Cardamom oil	Ф.США
353.	Олія кедрова	Масло кедровое	Cedar oil	Ф.США, FDA
354.	Олія кокосова	Масло кокосовое	Coconut oil	ЄФ, FDA
355.	Олія кукурудзяна	Масло кукурузное	Maize oil, refined (Corn oil)	ЄФ, Ф.США, FDA
356.	Олія кунжутна	Масло кунжутное	Sesame oil, refined (Sesame oil)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
357.	Олія лавандова	Масло лавандовое	Lavenderoil	ЄФ, FDA
358.	Олія лимонна	Масло лимонное	Lemon oil	ЄФ, Ф.США, FDA
359.	Олія мигдальна	Масло миндальное	Almond oil	Ф.США, FDA
360.	Олія мінеральна	Масло минеральное	Paraffin, liquid (Mineral oil)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф.
361.	Олія мінеральна легка	Масло минеральное лёгкое	Paraffin, light liquid (Mineral oil, light)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф.
362.	Олія мускатного горіха	Масло мускатного ореха	Nutmeg oil	ЄФ, FDA
363.	Олія м'яти перцевої	Масло мяты перечной	Peppermint oil	ЄФ, Ф.США, FDA
364.	Олія оливкова очищена	Масло оливковое очищенное	Olive oil, virgin	ЄФ, FDA
365.	Олія рицинова	Масло касторовое	Castor oil	Ф.США, FDA
366.	Олія рицинова гідрогенізована	Масло касторовое гидрогенизированное	Castor oil, hydrogenated	ЄФ, Ф.США
367.	Олія рослинна гідрогенізована	Масло растительное гидрогенизированное	Vegetable oil, hydrogenated	Ф.США, FDA
368.	Олія сафлорова	Масло сафлоровое	Safflower oil, refined (Safflower oil)	ЄФ, Ф.США
369.	Олія соєва	Масло соевое	Soybean oil	Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
370.	Олія соняшникова	Масло подсолнечное	Sunflower oil, refined (Sunflower oil)	ЄФ, Ф.США
371.	Олія трояндова	Масло розовое	Rose oil	Ф.США
372.	Олово	Олово	Tin	Ф.США, FDA
373.	Основа мазева біла	Основа мазевая белая	Ointment, white	Ф.США
374.	Оцтовий ангідрид	Уксусный ангидрид	Acetic anhydride	Ф.США, FDA
375.	Парафін	Парафин	Paraffin,hard (Paraffin)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
376.	Парафін білий м'який	Парафинбелый мягкий	Paraffin, white soft (Petrolatum, white)	ЄФ, Ф.США, FDA
377.	Парафін гідрофільний	Парафин гидрофильный	Petrolatum hydrophilic	Ф.США
378.	Парафін синтетичний	Парафин синтетический	Paraffin synthetic	Ф.США, FDA
379.	Пектин	Пектин	Pectin	Ф.США, FDA
380.	Перуанській бальзам	Перуанский бальзам	Balsam, peru	ЄФ, FDA
381.	Піперазин	Пиперазин	Piperazine	Ф.США, FDA
382.	Повідон	Повидон	Povidone	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
383.	Поліакрилатна дисперсія	Полиакрилатная дисперсия	Polyacrylate dispersion 30 per cent	ЄФ
384.	Полівінілацетат	Поливинилацетат	Poly (vinyl acetate)	ЄФ, FDA
385.	Полівінілацетату фталат	Поливинилацетата фталат	Polyvinyl acetate phthalate	Ф.США, FDA
386.	Поліетиленгліколі (макроголі)	Полиэтиленгликоли (макроголы)	Macrogols (Polyethylene glycol)	ЄФ, Ф.США, FDA
387.	Поліетиленоксид	Полиэтиленоксид	Polyethylene oxide	Ф.США, FDA
388.	Полікарбофіл	Поликарбофил	Polycarbophil	Ф.США, FDA
389.	Полісорбати	Полисорбаты	Polysorbate 20;40; 60;80	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
390.	Полоксамер	Полоксамер	Poloxamer	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
391.	Пролін	Пролин	Proline	ЄФ, Ф.США, FDA
392.	Пропан	Пропан	Propane	Ф.США, FDA
393.	Пропілгалат	Пропилгалат	Propyl gallate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
394.	Пропіленгліколь	Пропиленгликоль	Propylene glycol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
395.	Пропіленкарбонат	Пропиленкарбонат	Propylene carbonate	Ф.США, FDA
396.	Пропілпарабен (пропілпарагідроксибензоат)	Пропилпарабен (пропилпарагідроксибензоат)	Propyl parahydroxy benzoate (Propylparaben)	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA, ДФУ
397.	Протаміну сульфат	Протамина сульфат	Protaminesulfate	ЄФ, Ф.США, FDA
398.	Риб'ячий жир (тип А)	Рыбий жир (тип А)	Cod liver oil (type A)	ЄФ

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
399.	Ріжкового дерева камедь	Рожкового дерева камедь	Locust bean gum	Ф.США, FDA
400.	Сахаралоза (цукралоза)	Сахаралоза	Sucralose	Ф.США, FDA
401.	Сахарин	Сахарин	Saccharin	ЄФ, Ф.США, FDA
402.	Сахарин кальцію	Сахарин кальція	Saccharin calcium	Ф.США, FDA
403.	Сахарин натрію	Сахарин натрия	Saccharin sodium	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
404.	Сахароза (цукроза)	Сахароза	Sucrose	ЄФ, Ф.США, Яп.Ф., FDA
405.	Серин	Серин	Serine	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
406.	Сечовина	Мочевина	Urea	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
407.	Симетикон	Симетикон	Simethicone	ЄФ, Ф.США, FDA
408.	Сірки діоксид	Серы диоксид	Sulfur dioxide	Ф.США, FDA
409.	Сквалан	Сквалан	Squalane	Ф.США, FDA
410.	Сорбіт (D-сорбіт)	Сорбит (D-сорбит)	Sorbitol	ЄФ, Ф.США, FDA
411.	Спирт бензиловий	Спирт бензиловый	Benzyl alcohol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
412.	Спирт бутиловий	Спирт бутиловый	Butyl alcohol	Ф.США, FDA
413.	Спирт ізобутиловий	Спирт изобутиловый	Isobutyl alcohol	Ф.США, FDA
414.	Спирт ізопропіловий	Спирт изопропиловый	Isopropyl alcohol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
415.	Спирт міристиловий	Спирт миристиловый	Myristyl alcohol	Ф.США, FDA
416.	Спиртолеїловий	Спиртолеиловый	Oleyl alcohol	ЄФ, Ф.США, FDA
417.	Спирт полівініловий	Спирт поливиниловый	Polyvinyl alcohol	Ф.США, FDA
418.	Спирт стеариловий	Спирт стеариловый	Stearyl alcohol	ЄФ, Ф.США, FDA
419.	Спирт трет-бутиловий	Спирт трет-бутиловый	Butyl alcohol, tertiary	Ф.США, FDA
420.	Спирт фенілетиловий	Спирт фенилэтиловый	Phenylethyl alcohol	Ф.США, Яп.Ф.
421.	Спиртцетиловий	Спиртцетиловый	Cetyl alcohol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
422.	Тальк	Тальк	Talc	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
423.	Твердий жир	Твёрдый жир	Hard fat (Fat, hard)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
424.	Теофілін	Теофиллин	Theophylline	ЄФ, Ф.США, FDA
425.	Тилоксапол	Тилоксапол	Tyloxapol	Ф.США, FDA
426.	Тимол	Тимол	Thymol	ЄФ, Ф.США, FDA
427.	Тирозин	Тирозин	Tyrosine	ЄФ, Ф.США, FDA
428.	Титану діоксид	Титана диоксид	Titanium dioxide	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
429.	Толуанський бальзам	Толуанский бальзам	Tolu balsam	ЄФ, Ф.США, FDA
430.	Трагакант	Трагакант	Tragacanth	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
431.	Триацетин	Триацетин	Triacetin	ЄФ, Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
432.	Трибутилцитрат	Трибутилцитрат	Tributyl citrate	Ф.США
433.	Триетаноламін	Триэтаноламин	Trolamine	ЄФ, Ф.США, FDA
434.	Триетилцитрат	Триэтилцитрат	Triethyl citrate	ЄФ, Ф.США, FDA
435.	Триптофан	Триптофан	Tryptophan	ЄФ, Ф.США, FDA
436.	Трихлоретан	Трихлорэтан	Trichloroethane	Ф.США, FDA
437.	Трихлорфторметан	Трихлорфторметан	Trichloromonofluoromethane	Ф.США, FDA
438.	Трометамін	Трометамин	Tromethamine	Ф.США, FDA
439.	Тропеолін 00	Тропеолин 00	Tropaeolin 00	Ф.США
440.	Фенілаланін	Фенилаланин	Phenylalanine	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
441.	Фенілртуті ацетат	Фенилртути ацетат	Phenylmercuric acetate	ЄФ, Ф.США, FDA
442.	Фенілртуті борат	Фенилртути борат	Phenylmercuric borate	ЄФ
443.	Фенілртуті нітрат	Фенилртути нітрат	Phenylmercuric nitrate	ЄФ, Ф.США, FDA
444.	Феноксіетанол	Феноксиэтанол	Phenoxyethanol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
445.	Фенол	Фенол	Phenol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
446.	Флуоресцеїн	Флуоресцеин	Fluorescein	Ф.США, FDA
447.	Формальдегіду розчин	Формальдегида раствор	Formaldehyde solution	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
448.	Фруктоза	Фруктоза	Fructose	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
449.	Хітозану гідрохлорид	Хитозана гидрохлорид	Chitosan hydrochloride	ЄФ
450.	Хлорбутанол безводний	Хлорбутанол безводный	Chlorobutanol, anhydrous (Chlorobutanol)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
451.	Хлорбутанол, гемігідрат	Хлорбутанол, гемигидрат	Chlorobutanol hemihydrate (Chlorobutanol)	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA, ДФУ
452.	Хлоргексидин	Хлоргексидин	Chlorhexidine	ЄФ, Ф.США
453.	Хлоркрезол	Хлоркрезол	Chlorocresol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
454.	Хлорксиленол	Хлорксиленол	Chloroxylenol	Ф.США, Бр.Ф., FDA
455.	Хлороформ	Хлороформ	Chloroform	ЄФ, Ф.США, FDA
456.	Холестерин	Холестерин	Cholesterol	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
457.	Целюлоза мікрокристалічна	Целлюлоза микрокристаллическая	Cellulose, microcrystalline	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
458.	Целюлозапорошкоподібна	Целлюлозапорошкообразная	Cellulose, powdered	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA
459.	Целюлози ацетат	Целлюлозы ацетат	Cellulose acetate	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
460.	Цетилпальмітат	Цетилпальмитат	Cetyl palmitate	ЄФ, Ф.США, FDA

№ п/п	Назва допоміжних речовин			Посилання на офіційні видання
	українська	російська	англійська	
461.	Цетилпіридинію хлорид	Цетилпиридиния хлорид	Cetylpyridinium chloride	ЄФ, Ф.США, FDA
462.	Цетримід	Цетримид	Cetrimide	ЄФ, Бр.Ф.
463.	Цетримонію бромід	Цетримония бромид	Cetrimonium bromide	Ф.США
464.	Циклодекстрини	Циклодекстрины	Alfadex; Beta cyclodextrin (Betacyclodextrin); Gammacyclodextpin	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., FDA
465.	Циклометикон	Циклометикон	Cyclomethicone	Ф.США, FDA
466.	Цинк	Цинк	Zinc	Ф.США, FDA
467.	Цинку ацетат, дигідрат	Цинка ацетат, дигидрат	Zinc acetate dihydrate (Zinc acetate)	ЄФ, Ф.США, FDA
468.	Цинку оксид	Цинка оксид	Zinc oxide	ЄФ, Бр.Ф., FDA, ДФУ
469.	Цинкустеарат	Цинкастеарат	Zinc stearate	ЄФ, Ф.США, FDA
470.	Цинкусульфат, гексагідрат	Цинкасульфат, гексагидрат	Zinc sulphate hexahydrate	ЄФ, FDA
471.	Цинкусульфат, гептагідрат	Цинкасульфат, гептагидрат	Zinc sulphate heptahydrate (Zinc sulfate)	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
472.	Цинкухлорид	Цинкахлорид	Zinc chloride	ЄФ, Ф.США, FDA, ДФУ
473.	Цистеїну гідрохлорид безводний	Цистеина гідрохлорид безводный	Cysteine hydrochloride	Ф.США, FDA
474.	Цукор кондитерський	Сахар кондитерский	Sugar confectioners	Ф.США, FDA
475.	Цукор пресований	Сахар прессованный	Sugar, compressible	Ф.США
476.	Цукор сферичний	Сахар сферический	Sugar spheres	ЄФ, Ф.США
477.	Цукровий сироп	Сахарный сироп	Syrup	Ф.США
478.	Шелак	Шеллак	Shellac	ЄФ, Ф.США, Бр.Ф., Яп.Ф., FDA

*- Керівництво з допоміжних речовин Управління по контролю за харчовими продуктами та лікарськими засобами США (U.S. Food and Drug Administration, Inactive Ingredient Guide)